EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2017 01 13
COM(2017) 14 final

2017/0007 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

suteikti Moldovos Respublikai makrofinansinę paramą

{SWD(2017) 12 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Per pastaruosius dvejus metus Moldovos Respublika patyrė tiek ekonominių, tiek politinių sunkumų. 2014 m. lapkričio mėn. šalį sukrėtė didžiulis bankinio sukčiavimo skandalas, į viešumą iškeldamas rimtas valdymo problemas – jas dar paaštrino nuo to meto įsivyravęs politinis nestabilumas (pavyzdžiui, tai, kad po 2014 m. lapkričio mėn. vykusių rinkimų buvo suformuotos trys viena kitą pakeitusios vyriausybės ir paskirtas naujas Moldovos nacionalinio banko (MNB) valdytojas) ir gatvėse vykę protestai. Dėl šių įvykių sulėtėjo ir ekonomikos augimas, tarptautiniai partneriai sustabdė paramą šalies biudžetui, pablogėjo fiskalinė ir mokėjimų balanso būklė. Ekonominius sunkumus dar padidino kai kuriose iš svarbiausių regioninių Moldovos prekybos partnerių (ypač Rusijoje, bet ne tik – taip pat Baltarusijoje ir Ukrainoje) smukusi ar susilpnėjusi ekonominė veikla, o dėl to sumažėjo eksportas ir pinigų perlaidos. Tokias pasekmes tik iš dalies atsvėrė įsigaliojus 2014 m. pasirašytam Asociacijos susitarimui, kuriame numatyta sukurti išsamią ir visapusišką laisvosios prekybos erdvę (IVLPE), išaugusi prekyba su ES.

Susiklosčius tokioms aplinkybėms, Moldova paprašė paramos iš Tarptautinio valiutos fondo (TVF). 2016 m. liepos mėn., po sunkių, užsitęsusių derybų, liudijusių vyraujantį politinį nestabilumą, valdžios institucijos pagaliau susitarė su TVF dėl programos rėmimo pagal trejų metų susitarimą dėl išplėstinės kredito priemonės ir išplėstinės fondo priemonės (IKP / IFP). 2016 m. lapkričio 7 d. susitarimą patvirtino TVF valdyba. Sudaryti šį susitarimą tapo įmanoma po to, kai 2016 m. sausio mėn. suformavus naują Ministro Pirmininko P. Filipo vadovaujamą vyriausybę, o 2016 m. kovo mėn. paskyrus naują Centrinio banko valdytoją valdžios institucijos pasiryžo su nauju užmoju spręsti finansų sektoriuje ir viešųjų finansų administravimo srityje kylančias valdymo problemas. Pagal finansinį susitarimą su TVF Moldovai teikiama parama sudarytų 75 proc. šalies kvotos Tarptautiniame valiutos fonde (SST – 129,4 mln., arba apie 161 mln. EUR). Susitarimo dėl IKP / IFP tikslas – sparčiai pagerinti finansų sektoriaus valdymą ir priežiūrą, sugriežtinti politiką, kad būtų užtikrintas makroekonominis ir finansinis stabilumas, ir paskatinti tvarų, integracinį augimą.

Reikėtų pažymėti, kad po 2016 m. vasario 15 d. Užsienio reikalų tarybos priimtų išvadų ES ir Moldovos valdžios institucijos susitarė dėl prioritetinių reformų veiksmų gairių, kurių tikslas – suteikti naują postūmį svarbioms struktūrinėms reformoms, ir dėl termino – 2016 m. liepos 31 d. Nuo tada padaryta didelė pažanga įgyvendinant šias veiksmų gaires, tačiau išspręsti dar ne visi vasario mėn. posėdžiavusios Tarybos išvadose nurodyti Europos Sąjungai susirūpinimą keliantys klausimai.

2015 m. rugpjūčio mėn. Moldovos vyriausybė paprašė makrofinansinės paramos ir iš ES, o prašymą pakartojo 2016 m. kovo mėn.[1] Todėl, atsižvelgdama į tą prašymą ir į politinius bei ekonominius įvykius nuo 2014 m., Europos Komisija teikia Europos Parlamentui ir Tarybai sprendimo suteikti Moldovos Respublikai iki 100 mln. EUR makrofinansinę paramą pasiūlymą. Iš šios sumos 60 mln. EUR būtų teikiama paskolų forma, o 40 mln. EUR – dotacijų forma. Siūloma suma yra pateisinama atsižvelgiant į naujausią šalies išorės

[1] 2015 m. rugpjūčio 20 d. Ministro Pirmininko V. Streleto raštas Komisijos nariui P. Moscovici ir 2016 m. kovo 25 d. Ministro Pirmininko P. Filipo raštas Komisijos pirmininko pavaduotojui V. Dombrovskiui.

finansavimo poreikių įvertinimą, TVF programos dydį, naštos pasidalijimo motyvus ir turimas finansavimo iš ES biudžeto galimybes.

Įgyvendinant naująją TVF programą, siūloma nauja ES makrofinansinė parama padėtų Moldovai patenkinti dalį likusių išorės finansavimo poreikių, kurie 2016–2018 m. turėtų siekti apie 442 mln. USD (402 mln. EUR). Dėl šios operacijos sumažėtų trumpalaikis šalies mokėjimų balansas ir fiskalinių sunkumų. Jos planavimas ir įgyvendinimas būtų derinamas su koregavimo ir reformų programomis, dėl kurių Moldova šiuo metu tariasi su TVF ir Pasaulio banku, taip pat su reformomis, dėl kurių jau susitarta rengiant ES paramos biudžetui operacijas ir IVLPE susitarimą.

Įgyvendinant siūlomą operaciją, kartu turėtų būti atnaujintos išmokos, susijusios su paramos biudžetui operacijomis, finansuojamomis iš Europos kaimynystės priemonės (EKP) biudžeto. Išmokos įšaldytos 2015 m. pradžioje dėl valdymo problemų ir patikimos makroekonominės politikos strategijos stygiaus.

Kaip išsamiau aptarta prie šio pasiūlymo pridedamame Komisijos tarnybų darbiniame dokumente, remdamasi, be kita ko, Europos išorės veiksmų tarnybos atliktu politinės padėties vertinimu Komisija mano, kad išankstinės politinės ir ekonominės sąlygos vykdyti siūlomą makrofinansinės paramos operaciją yra tenkinamos.

- **Bendrosios aplinkybės**

Moldovos *makroekonominė perspektyva* tebėra prasta, tačiau pastarojo meto koregavimo priemonės ir numatomas užsienio valstybių paramos atnaujinimas padėjo šaliai atgauti tam tikrą stabilumą.

Po 2014 m. akivaizdžiai *sulėtėjusio augimo* 2015 m. Moldovoje prasidėjo recesija – BVP sumažėjo 0,5 proc. dėl: a) prastų oro sąlygų, o tai lėmė žemės ūkio produkcijos sumažėjimą 13,4 proc.; b) vis sparčiau mažėjančių pinigų perlaidų ir prastų eksporto rezultatų, kuriuos sąlygojo kai kuriose iš svarbiausių Moldovos prekybos partnerių, ypač Baltarusijoje, Rusijoje ir Ukrainoje, smukusi ar susilpnėjusi ekonominė veikla; c) silpno vidaus kreditų augimo, kurį lėmė bankų sistemos problemos ir griežtesnė pinigų politika; d) fiskalinių sunkumų, iš dalies kilusių užsienio valstybėms nutraukus paramą ir dėl recesijos sumažėjus mokestinių pajamų, o tai smarkiai pakenkė ir 2015 m. viešųjų investicijų programai. Po 2015 m. koregavimo 2016 m. ir vėlesniais metais Moldovos ekonomika turėtų atsigauti labai lėtai. 2016 m. BVP turėtų padidėti maždaug 2 proc. 2016 m. augimą ir toliau varžys apkarpytas biudžetas, griežtos kreditų teikimo sąlygos, maži pinigų perlaidų srautai ir didesni vietos energijos tarifai, o tai slopins privatų vartojimą. Tuo tarpu reorientacija į ES rinkas pareikalaus laiko ir investicijų.

Per metus (2014 m. gruodžio mėn. – 2015 m. gruodžio mėn.) *vartotojų kainų infliacija* išaugo nuo 4,7 proc. iki 13,5 proc., o paskui mažėjo ir 2016 m. rugsėjo mėn. nukrito iki 3,0 proc. TVF prognozuoja, kad 2016 m. vidutinė metinė infliacija sieks 6,9 proc., o 2017 m. nukris iki 4,9 proc.

Vyriausybė patiria *didelių fiskalinių sunkumų*, nes susilpnėjus ekonominei veiklai ir teikėjams nutraukus paramą biudžetui sumažėjo biudžeto įplaukų. Šie veiksniai prisidėjo prie biudžeto deficito padidėjimo nuo 1,9 proc. BVP 2014 m. iki 2,3 proc. BVP 2015 m. Remdamasi su TVF sutarta programa vyriausybė priėmė patikslintą 2016 m. biudžetą (jį Prezidentas pasirašė 2016 m. spalio 4 d.), kuriame numatyta su išlaidomis ir įplaukomis susijusių koregavimo priemonių, reikalingų 3,2 proc. BVP dydžio deficito tikslui pasiekti.

Taikant su įplaukomis ir išlaidomis susijusias koregavimo priemones, iš viso 2016 m. sutaupyta 2,2 mlrd. lėjų, arba 1,7 proc. BVP. Tarp minėtų priemonių – darbo užmokesčio išlaidų valdymo priemonės (be kita ko, panaikinant laisvus etatus) ir įvairios priemonės,

skirtos mokesčių rinkimui gerinti, mokesčių administracijai reformuoti ir pernelyg dideliam atleidimo nuo mokesčių atvejų skaičiui mažinti.

Valdžios sektoriaus skolos dalis, *palyginti su BVP*, padidėjo nuo 36 proc. 2014 m. pabaigoje iki 45 proc. 2015 m. pabaigoje. Šie apskaičiavimai atlikti atsižvelgiant į valstybės garantuotas paskolas, kurias MNB skubiai suteikė trims likviduojamiems bankams. Per praėjusius metus išaugusią valstybės skolą didžia dalimi lėmė vidaus veiksniai. Valstybės išorės skola padidėjo mažiau (nuo 18 proc. BVP 2014 m. iki 21 proc. BVP 2015 m. pabaigoje), iš esmės – dėl lėjos nuvertėjimo. Išorės skolą daugiausia sudaro vidutinės trukmės ir ilgalaikės skolos daugiašaliams ir dvišaliams kreditoriams, kurios grąžinamos lengvatinėmis sąlygomis.

2015 m. dėl smarkiai kritusių importuojamos energijos kainų ir silpnos vidaus paklausos, lėmusių importo smukimą, **einamosios sąskaitos deficitas** sumažėjo iki 293 mln. EUR (40 proc. per metus). Tačiau einamosios sąskaitos deficitas, išreikštas procentine BVP dalimi, sumažėjo nuo 6,7 proc. 2014 m. metais iki 5,0 proc. 2015 m. – tai sąlygojo 2015 m. sumažėjęs BVP doleriais (tam savo ruožtu įtakos turėjo realiojo BVP sumažėjimas ir lėjos nuvertėjimas).

2015 m. ekonominiai sunkumai ir politiniai neramumai Moldovoje neturėjo įtakos **tiesioginių užsienio investicijų srautams**. 2015 m. tiesioginių užsienio investicijų srautai pasiekė 165 mln. USD (2014 m. siekė 158 mln. USD). Svarbų vaidmenį pritraukiant tiesiogines užsienio investicijas atliko Moldovos laisvosios ekonomikos zonos.

Dėl finansų sektoriaus krizės tarptautinės atsargos nuo 2014 m. rugsėjo mėn. iki 2015 m. vasario mėn. sumažėjo 35 proc. – iki 1,7 mlrd. USD, arba maždaug 4,3 importo mėnesio. Konkrečiau, per tą laikotarpį MNB iš viso pardavė 700 mln. USD iš savo *užsienio valiutos atsargų*: dalį specialiai pardavė trims valstybės kontroliuojamiems likviduojamiems bankams, o dalį – užsienio valiutos rinkoje. Užsienio valiutos atsargų sumažėjimą iš dalies lėmė kritus pasitikėjimui lėja išaugusi santaupų konvertavimo į dolerius dalis. Nuo tada iki 2016 m. rugsėjo mėn. dėl užsienio valiutų rinkos stabilizavimosi ir atsigavimo Centrinis bankas sukaupė 2,1 mlrd. USD užsienio valiutos atsargų, t. y. maždaug 5,1 prognozuojamo importo mėnesio.

Po kelerius metus strigusių reformų per pastaruosius šešis mėnesius padaryta didelė pažanga *įgyvendinant struktūrinių reformų*, įskaitant tas, dėl kurių 2016 m. vasario mėn. buvo susitarta su ES prioritetinių reformų veiksmų gairėse, *darbotvarkę*. Tačiau kai kuriose srityse imtis priemonių vėluota, pavyzdžiui, uždelsta viešosios administracijos reforma, užtruko Nacionalinės finansų rinkų komisijos pirmininko paskyrimas, atidėtas elektros ir dujų sektorių liberalizavimo priemonių taikymas. ES vis aktyviau teikė Moldovai technines ir politines konsultacijas dėl struktūrinių reformų ir finansavo 25 *aukšto rango patarėjų*, kurie dirba kartu su aukšto rango pareigūnais įvairiose institucijose, grupės veiklą. Bendradarbiaujama su tokiais šalies aukšto rango pareigūnais kaip Ministras Pirmininkas, finansų ministras ir MNB valdytojas. Per tokias pirmąkart rengiamas konsultacijas aptariami tokie svarbūs reformų klausimai kaip finansų sektoriaus reforma, viešųjų finansų valdymas, išorės auditas ir IVLPE kūrimas.

Remiantis 2016 m. lapkričio mėn. TVF prognozėmis, 2016–2018 m. *mokėjimų balanso poreikiai* bus dideli, o bendras išorės finansavimo trūkumas sieks apie 469 mln. USD (184 mln. USD 2016 m., 186 mln. USD 2017 m. ir 99 mln. USD 2018 m.). Tokį finansavimo trūkumą galima iš esmės paaiškinti trimis veiksniais: gana dideliu einamosios sąskaitos deficitu, poreikiu kaupti užsienio valiutos atsargas ir numatomais dideliais skolos grąžinimo reikalavimais. Siūloma nauja 100 mln. EUR vertės makrofinansinės paramos operacija padengtų 24,9 proc. numatomo likusio finansavimo trūkumo (išskaičius grynąjį TVF

finansavimą ir numatomą Pasaulio banko paskolų, skirtų reformoms įgyvendinti, išmokėjimą).

- **Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos**

Anksčiau makrofinansinė parama (90 mln. EUR dotacijų) Moldovos Respublikai teikta pagal 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 938/2010/ES[2]. Visa paramos suma išmokėta 2010–2012 m.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais**

Ilgainiui Europos Sąjunga ir Moldovos Respublika užmezgė glaudžius politinius ir ekonominius santykius. Galiausiai sudarytas Asociacijos susitarimas (jis pasirašytas 2014 m. birželio 27 m., o įsigaliojo 2016 m. liepos 1 d.), kuriame numatyta ir IVLPE. Asociacijos susitarimas pakeitė ankstesnį partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą ir sudarys sąlygas Moldovos politinei asociacijai ir ekonominei integracijai į ES. 2014 m. patvirtintoje Asociacijos darbotvarkėje pagal Asociacijos susitarimo struktūrą išdėstyti bendro darbo 2014–2016 m. laikotarpiu prioritetai. Darbotvarkė šiuo metu peržiūrima siekiant parengti atnaujintą 2017–2019 m. versiją. 2014–2017 m. Bendroje paramos programoje nurodyti prioritetiniai ES bendradarbiavimo su Moldova pagal Europos kaimynystės priemonę sektoriai. Pradėta rengti ir nauja 2017–2020 m. Bendra paramos programa.

Puikiai plėtojami ir ekonominiai Moldovos ryšiai su ES. 2015 m. ES buvo pirma pagal dydį Moldovos prekybos partnerė: prekyba su ES sudarė 53 proc. (gerokai daugiau nei su Rusija – 13 proc.). 2016 m. prekybos su ES dalis dar išaugo – iki 62 proc.

Šalys, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika, gali prašyti makrofinansinės paramos. ES makrofinansinė parama papildytų pagal Europos kaimynystės politiką ir kitas ES programas teikiamas dotacijas, visų pirma sąlygas, numatytas pagal ES įgyvendinamus paramos biudžetui rinkinius. ES makrofinansinė parama padėtų Moldovos valdžios institucijoms priimti tinkamą makroekonominės politikos ir struktūrinių reformų sistemą ir kartu padidintų visų ES finansinių intervencijų, be kita ko, vykdomų taikant kitas finansines priemones, pridėtinę vertę ir veiksmingumą.

Nors Moldova vis dar patiria sunkumų žmogaus teisių, valdymo ir teisinės valstybės užtikrinimo srityse, jos valdžios institucijos pasiryžusios su nauju užmoju spręsti šalies valdymo problemas ir daryti pažangą įgyvendinant reikalingas politines reformas. Tačiau tam, kad makrofinansinė parama būtų įgyvendinama sėkmingai, būtina toliau vykdyti svarbias reformas, todėl tai bus atidžiai stebima.

Atsižvelgiant į tai Moldova laikoma atitinkančia išankstines politines makrofinansinės paramos teikimo trečiosioms šalims sąlygas, visų pirma sąlygas, susijusias su demokratijos puoselėjimu, žmogaus teisių paisymu ir teisinės valstybės kūrimu, be to, tai šalis, su kuria ES palaiko glaudžius politinius ir ekonominius santykius. Prie Komisijos tarnybų darbinio dokumento, kuris pridedamas prie šio pasiūlymo, pridėtas išsamus Europos išorės veiksmų tarnybos atliktas vertinimas, kaip laikomasi šių politinių makrofinansinės paramos teikimo kriterijų.

[2] 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 938/2010/ES dėl makrofinansinės pagalbos teikimo Moldovos Respublikai (OL L 277, 2010 10 21, p. 1).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Siūlomų veiksmų santrauka**

Nagrinėjamą makrofinansinės paramos operaciją sudarytų ne daugiau kaip 100 mln. EUR. Komisija siūlo paramos sumą teikti iki 60 mln. EUR vidutinės trukmės paskolos forma ir iki 40 mln. EUR dotacijų forma. Parama padės patenkinti likusius 2016–2018 m. Moldovos išorės finansavimo poreikius, kuriuos Komisija nustatė remdamasi TVF skaičiavimais.

Atsižvelgdama į siūlomą operacijos mastą Komisija ketina paramą teikti trimis dalimis. Pirmosios dvi dalys, kurių kiekvieną sudaro 10 mln. EUR dotacija ir 20 mln. EUR paskola, būtų išmokėtos 2017 m., o trečioji dalis, kurią sudaro 20 mln. EUR dotacija ir 20 mln. EUR paskola, būtų išmokėta pirmoje 2018 m. pusėje. Paramą administruos Komisija. Bus taikomos konkrečios Finansinį reglamentą atitinkančios sukčiavimo ir kitų pažeidimų prevencijos nuostatos.

Kiekvienos makrofinansinės paramos dalies, įskaitant pirmąją, lėšos bus išmokamos, jei bus laikomasi griežtų sąlygų – jei bus padaryta didelė pažanga vykdant tiek TVF programą, tiek su ES sutartas konkrečias politines sąlygas, išdėstytas prie sprendimo dėl šios operacijos pridėtame susitarimo memorandume. Nustačius šias politines sąlygas, turėtų būti ištaisytos tam tikros didžiausios jau seniai Moldovos ekonomikoje ir jos valdymo sistemoje atsiradusios spragos. Galėtų būti reikalaujama vykdyti finansų sektoriaus valdymui gerinti skirtas reformas, tobulinti viešųjų finansų valdymą, įgyvendinti energetikos sektoriaus reformas ir imtis papildomų priemonių siekiant stiprinti socialinės apsaugos sistemą, gerinti investavimo sąlygas ir remti IVLPE susitarimo įgyvendinimą.

Sprendimas siūlomą paramą išmokėti dotacijomis ir paskolomis yra pagrįstas atsižvelgiant į Moldovos išsivystymo lygį (vertinant pagal vienam gyventojui tenkančias pajamas) ir skolos rodiklius. Jis taip pat atitinka TVF ir Pasaulio banko politiką dėl Moldovos. Iš tiesų, Moldova gali gauti lengvatinį finansavimą tiek iš TVF Skurdo mažinimo ir augimo patikos fondo, tiek iš Pasaulio banko Tarptautinės plėtros asociacijos (TPA).

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis šio pasiūlymo pagrindas yra SESV 212 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Subsidiarumo principo laikomasi, nes Moldovos Respublikos makroekonominio stabilumo atkūrimo artimiausiu metu tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti pačios, todėl jų geriau siekti Europos Sąjungos lygmeniu. Pagrindinės to priežastys – nacionalinio lygmens biudžeto apribojimai ir poreikis užtikrinti patikimą paramos teikėjų veiksmų koordinavimą, kad būtų užtikrintas didžiausias paramos mastas ir veiksmingumas.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą: juo apsiribojama tik tuo, ko minimaliai reikia makroekonomikos stabilumo atkūrimo artimiausiu metu tikslams pasiekti, ir neviršijama to, kas būtina tiems tikslams įgyvendinti.

Remdamasi TVF skaičiavimais, atliktais rengiant susitarimą dėl išplėstinės fondo priemonės, Komisija nustatė, kad siūlomos naujos makrofinansinės paramos suma sudaro 24,9 proc. 2016–2018 m. laikotarpiu numatomo likusio finansavimo trūkumo. Tai suderinama su įprasta naštos dėl makrofinansinės paramos operacijų dalijimosi praktika, atsižvelgiant į paramą, kurią Moldovai įsipareigojo teikti kiti dvišaliai ir daugiašaliai paramos teikėjai.

- **Priemonės pasirinkimas**

Projektų finansavimas arba techninė parama nebūtų tinkami arba pakankami makroekonominiams tikslams įgyvendinti. Palyginti su kitomis ES priemonėmis, svarbiausia pridėtinė makrofinansinės paramos vertė yra ta, kad ją teikiant sumažėtų išorės finansinių suvaržymų ir būtų padedama kurti stabilią makroekonominę sistemą, be kita ko, skatinant užtikrinti tvarią mokėjimų balanso ir biudžeto būklę, ir tinkamą struktūrinių reformų pagrindą. Kadangi teikiant makrofinansinę paramą padedama kurti tinkamą bendrą politikos sistemą, ši parama gali padidinti pagal kitas siauresnės aprėpties ES finansines priemones Moldovoje finansuojamų veiksmų veiksmingumą.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Teikiama makrofinansinė parama yra neatskiriama tarptautinės paramos, skirtos Moldovos Respublikos ekonomikai stabilizuoti, dalis. Rengdamos šį pasiūlymą dėl makrofinansinės paramos Komisijos tarnybos konsultavosi su TVF ir Pasaulio banku, kurie jau įgyvendina plataus masto finansavimo programas ir rengia naujas. 2016 m. rugsėjo 20 d. Komisija konsultavosi su Ekonomikos ir finansų komitetu ir gavo jo pritarimą pasiūlymo projektui. Komisija taip pat nuolat palaikė ryšius su Moldovos valdžios institucijomis.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Laikydamosi Finansinio reglamento reikalavimų Komisijos tarnybos atliko Moldovos finansų srautų ir administracinių procedūrų vertinimą, kad patikrintų, ar yra pakankamai garantijų, jog įdiegtos tinkamos paramos, įskaitant makrofinansinę, programos valdymo procedūros. Tarnybos gavo 2016 m. vasario mėn. konsultacinės bendrovės parengtą galutinę vertinimo ataskaitą. Ataskaitoje daroma išvada, kad šiuo metu Moldovos administracinės procedūros ir finansų srautai iš esmės yra tinkami naujai makrofinansinės paramos operacijai valdyti, nors tebėra didelių trūkumų. Šios srities pokyčiai ir toliau bus atidžiai stebimi, pavyzdžiui, juos aptariant reguliariose viešųjų finansų valdymo reformų pažangos ataskaitose, kurias rengs ES delegacija Kišiniove.

- **Poveikio vertinimas**

ES makrofinansinė parama yra išskirtinė skubi priemonė, skirta dideliems mokėjimų balanso sunkumams trečiosiose šalyse įveikti. Todėl šiam makrofinansinės paramos pasiūlymui netaikomas reikalavimas atlikti poveikio vertinimą pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires (SWD(2015) 111 *final*), nes šioje ekstremalioje situacijoje, į kurią reikia skubiai reaguoti, politiškai būtina veikti greitai.

Kalbant bendriau, Komisijos pasiūlymai dėl makrofinansinės paramos grindžiami patirtimi, įgyta atliekant anksčiau ES kaimynystėje vykdytų operacijų *ex post* vertinimus. Naujoji makrofinansinė parama ir su ja susijusi ekonominio koregavimo ir reformų programa padės Moldovai sumažinti trumpalaikius finansavimo poreikius ir imtis politikos priemonių, skirtų tvirtesniam mokėjimų balansui ir didesniam fiskaliniam tvarumui pasiekti vidutinės trukmės laikotarpiu ir tvariam augimui skatinti, taip papildant programą, dėl kurios turės būti susitarta su TVF. Nustačius šias politines sąlygas, turėtų būti ištaisytos tam tikros didžiausios jau seniai Moldovos ekonomikoje ir jos valdymo sistemoje atsiradusios spragos. Iš esmės galėtų būti reikalaujama vykdyti finansų sektoriaus valdymui gerinti skirtas reformas, tobulinti viešųjų finansų valdymą, įgyvendinti energetikos sektoriaus reformas ir imtis papildomų priemonių siekiant stiprinti socialinės apsaugos sistemą, gerinti investavimo sąlygas ir remti IVLPE susitarimo įgyvendinimą.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Numatoma parama būtų teikiama paskolos ir dotacijos forma. Paskola būtų finansuojama Komisijai ES vardu vykdant skolinimosi operaciją. Paramos teikiant paskolą poveikis biudžetui bus tas, kad ES išorės veiksmų garantijų fondui bus atidedami asignavimai iš biudžeto eilutės 01 03 06 („Garantijų fondo atidėjiniai“), kurie sudarys 9 proc. išmokamų sumų. Darant prielaidą, kad pirmosios dvi (kiekviena 20 mln. EUR dydžio) paskolos bus išmokėtos 2017 m., o trečioji (20 mln. EUR dydžio) paskola bus išmokėta 2018 m., pagal Garantijų fondo mechanizmo taisykles atidėjiniai bus įtraukti į 2019–2020 m. biudžetus (atitinkamai 3,6 mln. EUR ir 1,8 mln. EUR)[3]. Dotacija (pirmosios dvi dalys po 10 mln. EUR, o trečioji dalis 20 mln. EUR) būtų finansuojama iš 2017 m. ir 2018 m. biudžetų eilutės 01 03 02 („Makrofinansinė parama“) įsipareigojimų asignavimų, o mokėjimai būtų atliekami 2017 m. ir 2018 m. Remdamasi dabartinėmis biudžeto eilutės 01 03 06 asignavimų naudojimo prognozėmis Komisija mano, kad operacijos poveikis biudžetui gali būti priimtinas.

5. KITI ELEMENTAI

- **Peržiūros, persvarstymo, laikino galiojimo sąlyga**

Į pasiūlymą įtraukta laikino galiojimo sąlyga. Siūloma makrofinansinė parama būtų teikiama dvejus su puse metų nuo pirmosios susitarimo memorandumo įsigaliojimo dienos.

[3] Garantijų fondui turi būti atidedama 9 proc. išmokėtų sumų praėjus dvejiems metams po jų išmokėjimo.

2017/0007 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

suteikti Moldovos Respublikai makrofinansinę paramą

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 212 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą[4],

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros[5],

kadangi:

(1) Europos Sąjunga (toliau – Sąjunga) ir Moldovos Respublika (toliau – Moldova) ir toliau plėtoja santykius remdamosi Europos kaimynystės politika (EKP) ir Rytų partnerystės priemone. 2009 m. Moldovai tapus ES rytų partnere, vyko derybos dėl ES ir Moldovos asociacijos susitarimo. Šis susitarimas, kuriame numatyta laipsniškai sukurti išsamią ir visapusišką laisvosios prekybos erdvę (IVLPE), buvo pasirašytas 2014 m. birželio mėn., o įsigaliojo 2016 m. liepos 1 d.;

(2) Moldovos ekonomiką smarkiai paveikė politinis nestabilumas nuo 2014 m. lapkričio mėn. rinkimų iki 2016 m. sausio mėn., bankinio sukčiavimo skandalas, silpna ekonominė veikla regione ir Rusijos nustatytas importo draudimas. Tai prisidėjo prie recesijos, prekybos deficito didėjimo ir smarkaus užsienio valiutos atsargų sumažėjimo per praėjusius metus;

(3) 2016 m. pradžioje suformavusios naują vyriausybę ir paskyrusios naują Centrinio banko valdytoją valdžios institucijos įrodė, kad pasiryžusios su nauju užmoju daryti pažangą įgyvendinant reikalingas politines reformas ir spręsti finansų sektoriuje bei viešųjų finansų administravimo srityje kylančias šalies valdymo problemas;

(4) siekiant padėti šaliai eiti nauju reformų keliu, po 2016 m. vasario 15 d. Užsienio reikalų tarybos priimtų išvadų ES ir Moldova susitarė dėl prioritetinių reformų veiksmų gairių. Įgyvendindama šias veiksmų gaires Moldova padarė didelę pažangą;

(5) atsižvelgdami į politines permainas ir ekonominius sunkumus, 2016 m. liepos mėn. Moldovos valdžios institucijos ir Tarptautinis valiutos fondas (TVF) priėmė trejų metų susitarimą dėl 178,7 mln. USD vertės išplėstinės kredito priemonės ir išplėstinės fondo priemonės (IKP / IFP). 2016 m. lapkričio 7 d. susitarimą patvirtino TVF valdyba. Moldovos valdžios institucijos tikisi, kad ši TVF programa padės sparčiai pagerinti finansų sektoriaus valdymą ir priežiūrą, sugriežtinti makroekonominio ir finansinio stabilumo užtikrinimo politiką ir paskatinti tvarų, integracinį augimą;

---

4 OL C […], […], p. […].

5 ... m. … d. Europos Parlamento pozicija ir … m. ... d. Tarybos sprendimas.

(6) blogėjant ekonominei padėčiai ir perspektyvai, 2015 m. rugpjūčio mėn. Moldova paprašė papildomos makrofinansinės paramos iš Sąjungos, o prašymą pakartojo 2016 m. kovo mėn.;

(7) pagal Europos kaimynystės priemonę (EKP) Sąjunga ketina Moldovai teikti apie 670–746 mln. EUR paramą, įskaitant paramą biudžetui ir techninę paramą. Tačiau 2015 m. pradžioje paramos biudžetui išmokos iš Sąjungos biudžeto buvo nutrauktos ir bus atnaujintos tik tuomet, kai bus patvirtinta nauja TVF programa ir įvykdytos visos paramos biudžetui teikimo sąlygos;

(8) kadangi Moldovai taikoma EKP, šalis turėtų būti laikoma atitinkančia Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo reikalavimus;

(9) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti išskirtinė finansinė nesusietos ir netikslinės paramos mokėjimų balansui koreguoti priemonė, kuria siekiama patenkinti neatidėliotinus paramos gavėjo išorės finansavimo poreikius ir kuri turėtų padėti įgyvendinti politikos programą, apimančią griežtas skubias koregavimo ir struktūrinių reformų priemones, skirtas mokėjimų balanso būklei gerinti artimiausiu metu;

(10) kadangi nepaisant TVF ir kitų daugiašalių įstaigų suteiktų lėšų tebėra likęs didelis Moldovos mokėjimų balanso išorės finansavimo trūkumas, Sąjungos makrofinansinė parama, kuri turi būti teikiama šaliai šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis, laikoma tinkamu atsaku į jos prašymą padėti stabilizuoti ekonomiką, kartu įgyvendinant TVF programą. Sąjungos makrofinansinė parama padėtų Moldovai stabilizuoti ekonomiką ir vykdyti struktūrinių reformų darbotvarkę, taip papildant išteklius, gaunamus pagal finansinį susitarimą su TVF;

(11) Sąjungos makrofinansine parama turėtų būti siekiama padėti Moldovai atkurti tvarią išorės finansavimo padėtį ir tokiu būdu remti jos ekonominį ir socialinį vystymąsi;

(12) Sąjungai teikiant makrofinansinę paramą, kartu turėtų būti skiriamos išmokos, susijusios su paramos biudžetui operacijomis, finansuojamomis iš EKP biudžeto;

(13) Sąjungos makrofinansinės paramos suma nustatoma remiantis visapusišku Moldovos likusių išorės finansavimo poreikių kiekybiniu įvertinimu ir atsižvelgiant į jos pajėgumą finansuotis iš savo išteklių, visų pirma naudojant turimas tarptautines atsargas. Sąjungos makrofinansinė parama turėtų papildyti TVF ir Pasaulio banko taikomas programas ir teikiamus išteklius. Paramos suma nustatoma taip pat atsižvelgiant į numatomus finansinius daugiašalių paramos teikėjų įnašus ir poreikį užtikrinti sąžiningą Sąjungos ir kitų paramos teikėjų dalijimąsi našta, taip pat į Moldovoje jau įgyvendinamas kitas Sąjungos išorės finansavimo priemones ir į pridėtinę bendro Sąjungos dalyvavimo vertę;

(14) atsižvelgiant į Moldovos likutinio išorės finansavimo poreikius, pagal vienam gyventojui tenkančias pajamas ir skurdo rodiklius vertinamą ekonominio išsivystymo lygį, pajėgumą finansuotis iš savo išteklių, visų pirma naudojant turimas tarptautines atsargas, ir į skolos tvarumo analize pagrįstą šalies pajėgumo grąžinti lėšas įvertinimą, dalis paramos turėtų būti teikiama dotacijomis;

(15) Komisija turėtų užtikrinti, kad Sąjungos makrofinansinė parama teisiškai ir esme atitiktų pagrindinius įvairių išorės veiksmų sričių principus, tikslus bei priemones ir kitą susijusią Sąjungos politiką;

(16) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų padėti Sąjungai vykdyti išorės politiką dėl Moldovos. Komisijos tarnybos ir Europos išorės veiksmų tarnyba turėtų glaudžiai bendradarbiauti visą makrofinansinės paramos operacijos vykdymo laikotarpį, siekdamos koordinuoti Sąjungos išorės politiką ir užtikrinti jos nuoseklumą;

(17) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų padėti Moldovai vykdyti įsipareigojimą laikytis bendrų su Sąjunga vertybių, įskaitant demokratijos, teisinės valstybės, gero valdymo, žmogaus teisių paisymo, darnaus vystymosi, skurdo mažinimo ir atviros, taisyklėmis grindžiamos ir sąžiningos prekybos principus;

(18) išankstinė Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo sąlyga turėtų būti ta, kad Moldova paisytų veiksmingų demokratinių mechanizmų, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, užtikrintų teisinę valstybę ir gerbtų žmogaus teises. Be to, konkretūs Sąjungos makrofinansinės paramos tikslai turėtų būti didinti Moldovos viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę ir skatinti vykdyti struktūrines reformas, skirtas tvariam ir integraciniam augimui, darbo vietų kūrimui ir fiskaliniam konsolidavimui remti. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba turėtų reguliariai stebėti, kaip vykdomos išankstinės sąlygos ir kaip siekiama tų tikslų;

(19) siekdama užtikrinti, kad su Sąjungos makrofinansine parama susiję finansiniai jos interesai būtų apsaugoti veiksmingai, Moldova turėtų imtis tinkamų priemonių, susijusių su sukčiavimo, korupcijos ir kitų su šia parama siejamų pažeidimų prevencija ir kova su jais. Be to, turėtų būti parengtos nuostatos, pagal kurias Komisija atliktų patikrinimus, o Audito Rūmai – auditus;

(20) Sąjungos makrofinansinės paramos teikimas nedaro poveikio Europos Parlamento ir Tarybos (kaip biudžeto valdymo institucijų) įgaliojimams;

(21) dotacijų forma teikiamos makrofinansinės paramos sumos ir makrofinansinei paramai paskolų forma teikti reikalingos atidėjinių sumos turėtų derėti su daugiametėje finansinėje programoje numatytais biudžeto asignavimais;

(22) Sąjungos makrofinansinę paramą turėtų administruoti Komisija. Siekdama užtikrinti, kad Europos Parlamentas ir Taryba galėtų stebėti, kaip įgyvendinamas šis sprendimas, Komisija turėtų juos reguliariai informuoti apie su parama susijusius pokyčius ir pateikti jiems atitinkamus dokumentus;

(23) siekiant užtikrinti vienodas šio sprendimo įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamasi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011[6];

(24) Sąjungos makrofinansinė parama turėtų būti teikiama atsižvelgiant į ekonominės politikos sąlygas, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume. Siekiant užtikrinti vienodas įgyvendinimo sąlygas ir veiksmingumą, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai dėl tokių sąlygų derėtis su Moldovos valdžios institucijomis, prižiūrint valstybių narių atstovų komitetui, kaip numatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011. Pagal tą reglamentą patariamoji procedūra paprastai turėtų būti taikoma visais atvejais, išskyrus tuos, kurie numatyti tame reglamente. Atsižvelgiant į galimą didelį paramos, kurios suma didesnė nei 90 mln. EUR, poveikį tikslinga, kad tą ribą viršijančioms operacijoms būtų taikoma nagrinėjimo procedūra. Atsižvelgiant į Sąjungos makrofinansinės paramos Moldovai sumą, nagrinėjimo procedūra turėtų būti taikoma priimant susitarimo memorandumą, mažinant paramą ir laikinai sustabdant ar nutraukiant jos teikimą,

---

[6] 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Siekdama padėti Moldovai stabilizuoti ekonomiką ir vykdyti esminių reformų darbotvarkę Sąjunga jai teikia 100 mln. EUR sumos neviršijančią makrofinansinę paramą (toliau – Sąjungos makrofinansinė parama). Iki 60 mln. EUR tos didžiausios sumos teikiama paskolų forma, o iki 40 mln. EUR – dotacijų forma. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama, Europos Parlamentui ir Tarybai patvirtinus atitinkamų metų Sąjungos biudžetą. Ši parama prisideda prie TVF programoje nurodytų Moldovos mokėjimų balanso poreikių tenkinimo.

2. Siekiant finansuoti paskolos forma teikiamą Sąjungos makrofinansinės paramos dalį, Komisijai suteikiami įgaliojimai Sąjungos vardu skolintis reikiamų lėšų kapitalo rinkose arba iš finansų įstaigų ir jas perskolinti Moldovai. Vidutinis paskolų grąžinimo terminas – ne ilgesnis kaip 15 metų.

3. Sąjungos makrofinansinės paramos teikimą administruoja Komisija, laikydamasi Tarptautinio valiutos fondo (TVF) ir Moldovos sudarytų susitarimų ar susitarimų memorandumų ir svarbiausių ekonominių reformų principų ir tikslų, išdėstytų ES ir Moldovos asociacijos susitarime (kuriame numatyta IVLPE), dėl kurio susitarta pagal Europos kaimynystės politiką.

   Komisija reguliariai informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie pokyčius, susijusius su Sąjungos makrofinansine parama, įskaitant jos išmokas, ir laiku toms institucijoms pateikia atitinkamus dokumentus.

4. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama dvejus su puse metų nuo pirmos 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto susitarimo memorandumo įsigaliojimo dienos.

5. Jei Sąjungos makrofinansinės paramos išmokėjimo laikotarpiu Moldovos finansavimo poreikiai sumažėja iš esmės, palyginti su pirminėmis prognozėmis, Komisija, laikydamasi 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros, sumažina paramos sumą, laikinai ją sustabdo arba nutraukia jos teikimą.

2 straipsnis

1. Išankstinė Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo sąlyga turėtų būti ta, kad Moldova paisytų veiksmingų demokratinių mechanizmų, įskaitant daugiapartinę parlamentinę sistemą, užtikrintų teisinę valstybę ir gerbtų žmogaus teises.

2. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba stebi, kaip šios išankstinės sąlygos laikomasi visu Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo laikotarpiu.

3. 1 ir 2 dalys taikomos laikantis Tarybos sprendimo 2010/427/ES[7].

3 straipsnis

1. Laikydamasi 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros Komisija susitaria su Moldovos valdžios institucijomis dėl norint gauti Sąjungos makrofinansinę paramą vykdytinų aiškiai apibrėžtų ekonominės politikos ir finansinių sąlygų, daugiausia dėmesio

[7] 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

skiriant struktūrinėms reformoms ir patikimiems viešiesiems finansams, kurios turi būti nustatytos susitarimo memorandume (toliau – susitarimo memorandumas), į kurį įtraukiamas tų sąlygų įvykdymo tvarkaraštis. Susitarimo memorandume nustatytos ekonominės politikos ir finansinės sąlygos derinamos su 1 straipsnio 3 dalyje nurodytais susitarimais ar susitarimų memorandumais, įskaitant makroekonominio koregavimo ir struktūrinių reformų programas, kurias Moldova įgyvendina remiant TVF.

2. 1 dalyje nurodytomis sąlygomis visų pirma siekiama didinti Moldovos viešųjų finansų valdymo sistemų veiksmingumą, skaidrumą ir atskaitomybę, be kita ko, naudojant Sąjungos makrofinansinę paramą. Rengiant politikos priemones deramai atsižvelgiama ir į pažangą, daromą abiem pusėms atveriant rinką, plėtojant taisyklėmis grindžiamą sąžiningą prekybą ir įgyvendinant kitus Sąjungos išorės politikos prioritetus. Komisija reguliariai stebi pažangą, daromą siekiant tų tikslų.

3. Išsamios finansinės Sąjungos makrofinansinės paramos sąlygos nustatomos susitarime dėl paskolos ir susitarime dėl dotacijos, kuriuos turi sudaryti Komisija ir Moldovos valdžios institucijos.

4. Komisija reguliariai tikrina, ar toliau laikomasi 4 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąlygų, įskaitant, be kita ko, tai, ar Moldovos ekonominė politika atitinka Sąjungos makrofinansinės paramos tikslus. Tai darydama Komisija glaudžiai koordinuoja veiksmus su TVF ir Pasaulio banku, o prireikus – su Europos Parlamentu ir Taryba.

4 straipsnis

1. Jei laikomasi 3 dalyje nustatytų sąlygų, Komisija Sąjungos makrofinansinę paramą teikia dalimis, kurių kiekvieną sudaro paskola ir dotacija. Kiekvienos dalies dydis nustatomas 3 straipsnyje nurodytame susitarimo memorandume.

2. Paskolų forma teikiamos Sąjungos makrofinansinės paramos sumos prireikus nustatomos laikantis Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 480/2009[8].

3. Sprendimą dėl dalių mokėjimo Komisija priima atsižvelgdama į tai, ar įvykdytos visos šios sąlygos:

   (a) 2 straipsnyje nustatyta išankstinė sąlyga;

   (b) sėkmingas tęstinis politikos programos, kuri apima griežtas koregavimo ir struktūrinių reformų priemones, įgyvendinimas laikantis TVF neprevencinio susitarimo dėl kredito suteikimo; and

   (c) sėkmingas susitarimo memorandume sutartų ekonominės politikos ir finansinių sąlygų vykdymas.

   Antroji dalis iš esmės išmokama ne anksčiau kaip praėjus trims mėnesiams po pirmosios dalies išmokėjimo. Trečioji dalis iš esmės išmokama ne anksčiau kaip praėjus trims mėnesiams po antrosios dalies išmokėjimo.

4. Jei 3 dalyje nurodytos sąlygos neįvykdomos, Komisija laikinai sustabdo arba nutraukia Sąjungos makrofinansinės paramos išmokėjimą. Tokiais atvejais Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie laikino sustabdymo ar nutraukimo priežastis.

---

[8] 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą (OL L 145, 2009 6 10, p. 10).

5. Sąjungos makrofinansinė parama išmokama Moldovos nacionaliniam bankui. Jei laikomasi nuostatų, dėl kurių turi būti susitarta susitarimo memorandume, įskaitant likusių biudžeto finansavimo poreikių patvirtinimą, Sąjungos lėšos gali būti pervedamos Moldovos finansų ministerijai, kuri yra galutinis paramos gavėjas.

5 straipsnis

1. Su paskolos forma teikiamos Sąjungos makrofinansinės paramos dalimi susijusios skolinimosi ir skolinimo operacijos atliekamos eurais taikant tą pačią lėšų įskaitymo datą, dėl tų operacijų Sąjungai nereikia spręsti su terminų pasikeitimu susijusių klausimų ir ji nepatiria jokios valiutų kurso arba palūkanų normos rizikos ar kokios nors kitos komercinės rizikos.
2. Jei aplinkybės palankios ir to prašo Moldova, Komisija gali imtis būtinų priemonių siekdama užtikrinti, kad paskolos terminai ir sąlygos būtų papildyti išankstinio grąžinimo sąlyga, atitinkančia atitinkamą skolinimosi operacijų terminų ir sąlygų nuostatą.
3. Jei aplinkybės palankios sumažinti paskolos palūkanų normą ir to prašo Moldova, Komisija gali nuspręsti refinansuoti visas jos iš pradžių pasiskolintas lėšas ar jų dalį arba restruktūrizuoti atitinkamas finansines sąlygas. Refinansavimo arba restruktūrizavimo operacijos atliekamos laikantis 1 ir 4 dalyse nustatytų sąlygų, ir dėl jų neturi būti pratęstas susijusių pasiskolintų lėšų grąžinimo terminas arba padidėti refinansavimo arba restruktūrizavimo operacijos dieną likusi mokėtina pagrindinė suma.
4. Visas Sąjungos išlaidas, susijusias su skolinimosi ir skolinimo operacijomis pagal šį sprendimą, padengia Moldova.
5. Komisija informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie 2 ir 3 dalyse nurodytų operacijų pokyčius.

6 straipsnis

1. Sąjungos makrofinansinė parama teikiama laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012[9] ir Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012[10].
2. Sąjungos makrofinansinės paramos teikimas valdomas tiesiogiai.
3. Paskolos susitarime ir dotacijos susitarime, dėl kurių turi būti susitarta su Moldovos valdžios institucijomis, pateikiamos nuostatos, kuriomis:
   (a) užtikrinama, kad Moldova reguliariai tikrintų, ar iš Sąjungos biudžeto suteiktas finansavimas panaudotas tinkamai, imtųsi reikiamų pažeidimų ir sukčiavimo prevencijos priemonių ir prireikus imtųsi teisinių veiksmų neteisėtai pasisavintoms lėšoms, suteiktoms pagal šį sprendimą, išieškoti;
   (b) užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga, visų pirma numatant konkrečias priemones, skirtas sukčiavimo, korupcijos ir kitų pažeidimų, darančių poveikį

[9] 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

[10] 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 dėl Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (OL L 362, 2012 12 31, p. 1).

Sąjungos makrofinansinei paramai, prevencijai ir kovai su jais, pagal Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95[11], Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2185/96[12] ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013[13];

(c) Komisijai, įskaitant Europos kovos su sukčiavimu tarnybą, arba jos atstovams aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti patikrinimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje;

(d) Komisijai ir Audito Rūmams aiškiai suteikiami įgaliojimai Sąjungos makrofinansinės paramos teikimo laikotarpiu ir jam pasibaigus atlikti auditus, įskaitant dokumentų auditus ir auditus vietoje, pavyzdžiui, veiklos vertinimus;

(e) užtikrinama, kad nustačiusi, jog valdydama Sąjungos makrofinansinę paramą Moldova sukčiavo, ėmėsi korupcinių veiksmų arba bet kokios kitos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančios neteisėtos veiklos, Sąjunga turėtų teisę susigrąžinti paskolą ir (arba) visą dotaciją anksčiau laiko.

4. Prieš teikdama Sąjungos makrofinansinę paramą Komisija atlieka veiklos vertinimus ir nustato, ar su tokia parama susiję Moldovos finansiniai susitarimai, administracinės procedūros ir vidaus bei išorės kontrolės mechanizmai yra patikimi.

7 straipsnis

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

8 straipsnis

1. Ne vėliau kaip kiekvienų metų birželio 30 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio sprendimo įgyvendinimo praėjusiais metais ataskaitą, įskaitant to įgyvendinimo vertinimą. Ataskaitoje:

(a) išnagrinėjama pažanga, padaryta įgyvendinant Sąjungos makrofinansinę paramą;

(b) įvertinama Moldovos ekonominė padėtis ir perspektyvos, taip pat pažanga, padaryta įgyvendinant 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas politikos priemones;

(c) nurodomas susitarimo memorandume nustatytų ekonominės politikos sąlygų, Moldovos einamųjų ekonominių ir fiskalinių rezultatų ir Komisijos sprendimų išmokėti Sąjungos makrofinansinės paramos dalis ryšys.

2. Ne vėliau kaip per dvejus metus nuo 1 straipsnio 4 dalyje nurodyto paramos teikimo laikotarpio pabaigos Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia *ex post* vertinimo

---

[11] 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

[12] 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

[13] 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

ataskaitą, kurioje įvertinami suteiktos Sąjungos makrofinansinės paramos rezultatai bei veiksmingumas ir jos indėlio į paramos tikslus mastas.

9 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo suteikti Moldovos Respublikai makrofinansinę paramą pasiūlymas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB[14] sistemoje

Politikos sritis: 01 antraštinė dalis – Ekonomikos ir finansų reikalai

Veikla: 03 – Tarptautiniai ekonomikos ir finansų reikalai

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

X Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

1.4. Tikslai

1.4.1. Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)

„Naujas darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir investicijų postūmis: didinti gerovę už ES ribų“

Pagrindinė su Ekonomikos ir finansų reikalų GD susijusi veiklos sritis siejama su:

1. Europos kaimynystės politikos įgyvendinimo skatinimu gilinant ekonominę analizę ir stiprinant politinį dialogą bei konsultacijas dėl veiksmų planų ekonominių aspektų;

2. Makrofinansinės paramos trečiosioms šalims partnerėms planavimu, įgyvendinimu ir stebėjimu, bendradarbiaujant su atitinkamomis tarptautinėmis finansų įstaigomis.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla

1 konkretus tikslas. „Didinti gerovę už ES ribų: padėti užtikrinti makrofinansinį stabilumą ir remti augimą skatinančias reformas už ES ribų, be kita ko, palaikant nuolatinį ekonominį dialogą su pagrindiniais partneriais ir teikiant makrofinansinę paramą“

Atitinkama VGV / VGB veikla. Tarptautiniai ekonomikos ir finansų reikalai

1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Siūlomą paramą sudaro iki 60 mln. EUR ES paskola ir iki 40 mln. EUR dotacija Moldovos Respublikai (toliau – Moldova), skirtos tvaresnei mokėjimų balanso būklei užtikrinti. Parama, kuri bus išmokėta trimis dalimis, turėtų padėti šaliai įveikti patiriamus ekonominius sunkumus ir pagerinti mokėjimų balanso būklę. Ji taip pat skatins struktūrines reformas, skirtas tvariam ekonomikos augimui didinti, makroekonominiam pažeidžiamumui mažinti ir viešųjų finansų valdymui gerinti.

1.4.4. Rezultatų ir poveikio rodikliai

Valdžios institucijų bus prašoma reguliariai pranešti Komisijos tarnyboms apie tam tikrus rodiklius, o prieš išmokant visas tris paramos dalis pateikti išsamią ataskaitą apie tai, kaip laikomasi sutartų politikos sąlygų.

[14] VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

Prieš šią operaciją įvertinusios Moldovos finansų srautus ir administracinių procedūrų taikymą, Komisijos tarnybos ir toliau stebės, kaip valdomi viešieji finansai. ES delegacija Moldovoje taip pat reguliariai teiks ataskaitas paramai stebėti svarbiais klausimais. Komisijos tarnybos toliau palaikys glaudžius ryšius su TVF ir Pasaulio banku, kad iš šių organizacijų pasisemtų patirties, įgytos vykdant veiklą Moldovoje.

Teisėkūros procedūra priimamo sprendimo pasiūlyme numatyta teikti metinę ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje įvertinamas šios operacijos įgyvendinimas. Nepriklausomas paramos *ex post* vertinimas bus atliktas per dvejus metus nuo įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

Parama bus išmokėta su sąlyga, kad bus sėkmingai įgyvendinama Moldovos ir TVF sutarta ekonominė programa, kurią TVF valdyba patvirtino 2016 m. lapkričio 7 d., po to, kai Moldovos valdžios institucijos ėmėsi tam tikrų prioritetinių veiksmų. Be to, Komisija susitaria su Moldovos valdžios institucijomis dėl Susitarimo memorandume išvardytų konkrečių politikos sąlygų, kurios turi būti įvykdytos prieš Komisijai išmokant visas tris paramos dalis.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

Siūloma makrofinansinė parama padės Moldovai atlaikyti ekonominį sukrėtimą, kurį sukėlė po 2014 m. lapkričio mėn. šalį supurčiusio didžiulio bankinio sukčiavimo skandalo pablogėjusi fiskalinė ir mokėjimų balanso būklė ir dėl recesijos kai kuriose iš svarbiausių regioninių Moldovos prekybos partnerių sumažėjęs eksportas ir pinigų perlaidos. Taip ji prisidės prie makroekonominio stabilumo užtikrinimo ir struktūrinių reformų vykdymo šalyje. Ji papildys tarptautinių finansų įstaigų, ES ir kitų paramos teikėjų suteiktus išteklius ir taip prisidės prie bendro tarptautinių paramos teikėjų teikiamos finansinės paramos rinkinio veiksmingumo.

Siūloma programa taip pat sustiprins vyriausybės įsipareigojimą vykdyti reformas ir jos siekį palaikyti glaudesnius ryšius su ES. Šito bus pasiekta, be kita ko, tinkamai laikantis paramos išmokėjimo sąlygų. Žvelgiant plačiau, tai bus ženklas kitoms regiono šalims, kad ekonominiu sunkmečiu ES ir toliau remia šalis, iš tiesų pradedančias eiti politinių reformų keliu.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Nuo 2004 m. buvo atlikta šešiolika makrofinansinės paramos operacijų *ex post* vertinimų. Vertinimuose daroma išvada, kad makrofinansinės paramos operacijomis prisidedama (nors kartais nedaug ir netiesiogiai) prie didesnio paramą gaunančios šalies išorės tvarumo, makroekonominio stabilumo ir struktūrinių reformų vykdymo pažangos. Daugeliu atvejų makrofinansinės paramos operacijos darė teigiamą poveikį paramą gaunančios šalies mokėjimų balansui ir padėjo sušvelninti jos biudžeto suvaržymus. Jos taip pat lėmė šiek tiek didesnį ekonomikos augimą[15].

1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

[15] 2010–2012 m. Moldovos Respublikai suteiktos ES makrofinansinės paramos *ex post* vertinimas paskelbtas portale „Europa“ adresu http://ec.europa.eu/dgs/economy_finance/evaluation/pdf/mfa_moldova_evaluation_final_report_en.pdf.

ES yra didžiausia paramos Moldovai teikėja. 2007–2013 m. pagal Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę (EKPP) Moldovai skirta iš viso 561 mln. EUR. 2012–2013 m. iš šios sumos 63 mln. EUR suteikta pagal Rytų partnerystės integracijos ir bendradarbiavimo (RPIB) programą. 2014–2016 m. laikotarpiu pagal Europos kaimynystės priemonę (EKP) ES Moldovai suteikė 310 mln. EUR dydžio paramą. Šias lėšas papildė finansavimas pagal kitas ES priemones, pvz., Kaimynystės investicinę priemonę (KIP). Moldova dalyvauja ne tik dvišalio bendradarbiavimo, bet ir įvairiose regioninėse programose, daugiausia vykdomose transporto, energetikos ir aplinkos srityse. Be to, Moldova dalyvauja visoms Europos kaimynystės priemonėje dalyvaujančioms šalims skirtose iniciatyvose, kaip antai „Erasmus+“, TAIEX ir SIGMA. Moldova atitinka reikalavimus gauti paramą ne tik pagal EKP, bet ir pagal kitas temines ES priemones bei programas: Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę (EDŽTRP); priemonę, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos (IcSP); pilietinės visuomenės organizacijos ir vietos valdžios institucijoms skirtas programas; žmogaus socialinės raidos, migracijos ir prieglobsčio srities programas. Nuo 2007 m. Europos investicijų bankas taip pat suteikė paskolų už 658 mln. EUR, iš kurių 50 mln. EUR – 2016 m.

Palyginti su kitomis ES priemonėmis, svarbiausia pridėtinė makrofinansinės paramos vertė būtų tai, kad ji padėtų kurti stabilią makroekonominę sistemą, be kita ko, skatinant užtikrinti tvarią mokėjimų balanso ir biudžeto būklę, ir tinkamą struktūrinių reformų pagrindą. Makrofinansinė parama nėra skirta reguliariai finansiškai remti šalių gavėjų ekonominiam ir socialiniam vystymuisi. Ji nutraukiama iš karto, kai tik atkuriamas šalies išorės finansinės padėties tvarumas. Paskui turėtų būti reguliariai įgyvendinamos ES bendradarbiavimo pagalbos priemonės.

Makrofinansinė parama skirta papildyti tarptautinių finansų institucijų vykdomoms operacijoms, visų pirma koregavimo ir reformų programai, remiamai pagal TVF išplėstinę fondo priemonę, ir Pasaulio banko pagal vystymosi politiką suteiktoms paskoloms.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

X Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**.

X Pasiūlymas (iniciatyva) galioja dvejus su puse metų nuo susitarimo memorandumo įsigaliojimo, kaip nustatyta Sprendimo 1 straipsnio 4 dalyje.

X Finansinis poveikis turėtų pasireikšti 2016[16]–2020 m.

1.7. Numatytas (-i) valdymo metodas (-ai)[17]

X **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Ši parama yra makroekonominio pobūdžio, o jos struktūra suderinama su TVF remiama ekonomine programa. Komisijos tarnybos vykdys stebėseną remdamosi TVF programos ir konkrečių reformų priemonių, dėl kurių su Moldovos valdžios institucijomis susitarta susitarimo memorandume, įgyvendinimo pažanga (taip pat žr. 1.4.4 punktą).

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

---

16 2016 m. poveikis buvo 60 000 EUR, o tai atitinka Moldovos finansų srautų ir administracinių procedūrų vertinimo išvadas.

17 Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos portale „Europa“ adresu http://ec.europa.eu/budget/explained/management/managt_who/who_en.cfm.

2.2.1. Nustatyta rizika

Su siūloma makrofinansinės paramos operacija susijusi pasitikėjimo, strateginė ir politinė rizika.

Kyla rizika, kad makrofinansinė parama, kuri nėra skirta konkrečioms išlaidoms padengti, gali būti naudojama nesąžiningai. Apskritai ši rizika yra susijusi su tokiais veiksniais, kaip Centrinio banko ir Finansų ministerijos taikomų valdymo sistemų kokybė ir pakankamas vidaus ir išorės audito pajėgumas.

Kita svarbi rizika paramos operacijai kyla dėl regiono ekonominio ir politinio nestabilumo, kuris turi tiesioginės įtakos Moldovos ekonomikai. Moldovos eksportą ir pinigų perlaidas tiesiogiai veikia ekonominiai svarbiausių regioninių šalies prekybos partnerių (ypač Rusijos, bet ne tik – taip pat Baltarusijos ir Ukrainos) rodikliai. Šalies viduje pagrindinė rizika susijusi su ekonomikos reformavimo sunkumais ir dabartiniais makroekonominiais trūkumais.

Galiausiai tam tikrą riziką kelia galimas Europos ir pasaulinės ekonominės aplinkos pablogėjimas ir tarptautinių energijos bei maisto kainų padidėjimas.

2.2.2. Numatomas (-i) kontrolės metodas (-ai)

Makrofinansinei paramai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos Audito Rūmai.

2.2.3. Kontrolės priemonių taikymo išlaidos ir nauda ir galimas nesilaikymo lygis

Pagrindinės Komisijos išlaidos, susijusios su tikrinimo ir kontrolės metodais, aprašytos 3.2.1 punkto lentelėje. Be to, yra Europos Audito Rūmų ir galimų OLAF intervencijų išlaidų. 2016 m. Komisijos tarnybų atliktas veiklos vertinimas ne tik padeda įvertinti nesąžiningo lėšų panaudojimo riziką, bet ir duoda papildomos naudos, nes suteikia naudingos informacijos apie reikalingas viešųjų finansų valdymo srities reformas, į kurias gali būti vėliau atsižvelgta nustatant politines operacijos sąlygas. Kalbant apie tikėtiną reikalavimų nesilaikymo lygį, remiantis makrofinansinės paramos priemonės naudojimo patirtimi nuo jos sukūrimo tokia rizika (paskolos negrąžinimo ar nesąžiningo lėšų panaudojimo) laikoma nedidele.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Siekiant sumažinti sukčiavimo riziką, bus imtasi kelių priemonių.

Visų pirma, į paskolos susitarimą ir dotacijos susitarimą bus įtrauktos nuostatos dėl inspektavimo, sukčiavimo prevencijos, auditų ir lėšų susigrąžinimo sukčiavimo arba korupcijos atvejais. Be to, parama bus išmokėta į specialią Moldovos centrinio banko sąskaitą.

2016 m. vasario mėn. Komisijos tarnybos, padedamos išorės konsultantų, atliko veiklos vertinimą, kad nustatytų, ar su tokios rūšies parama susiję finansų srautai ir administracinės procedūros yra patikimi. Vertinimo ataskaitoje daroma išvada, kad šiuo metu Moldovos administracinės procedūros ir finansų srautai iš esmės yra tinkami naujai makrofinansinės paramos operacijai valdyti, nors tebėra didelių trūkumų.

Galiausiai, paramai bus taikomos tikrinimo, kontrolės ir audito procedūros, už kurias bus atsakinga Komisija, taip pat Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Europos Audito Rūmai.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Dabartinės biudžeto eilutės

01 03 02 – Makrofinansinė parama

01 03 06 – Garantijų fondo atidėjiniai

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris [Aprašymas…..……]	DA / NDA (18)	ELPA šalių[19]	šalių kandidačių [20]	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 18 straipsnio 1 dalies aa punktą
4	01 03 02 Makrofinansinė parama	DA	NE	NE	NE	NE
4	01 03 06 Garantijų fondo atidėjiniai	NDA	NE	NE	NE	NE

01 03 06 – Europos Sąjungos garantija ES suteiktoms paskoloms, skirtoms makrofinansinei paramai trečiosioms šalims teikti. Išorės veiksmų garantijų fondui pagal jo steigimo reglamentą[21] turi būti atidėti asignavimai iš biudžeto eilutės 01 03 06 („Garantijų fondo atidėjiniai“), siekiantys 9 proc. visų neįvykdytų įsipareigojimų. Atidėjinių suma apskaičiuojama n metų pradžioje, iš planuojamos sumos atėmus fondo grynojo turto vertę n−1 metų pabaigoje. Ši atidėjinių suma n metais įrašoma į n+1 metų biudžeto projektą, o n+1 metų pradžioje per vieną operaciją faktiškai pervedama iš biudžeto eilutės 01 03 06. Todėl, apskaičiuojant fondo atidėjinių sumą, 9 proc. visos faktiškai išmokėtos sumos (t. y. daugiausia 5,4 mln. EUR) bus įskaičiuota į planuojamą n–1 metų pabaigos sumą. Sukurti naujų biudžeto eilučių neprašoma.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

---

18 DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

19 ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

20 Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

21 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009, įsteigiantis Išorės veiksmų garantijų fondą (OL L 145, 2009 6 10, p. 10).

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija 4

Ekonomikos ir finansų reikalų GD			**2016** metai	**2017** metai [22]	**2018** metai	**2019** metai	**2020** metai	**IŠ VISO**
• Veiklos asignavimai								
Biudžeto eilutė 01 03 02 – Makrofinansinė parama	Įsipareigojimai	(1)		40				**40**
	Mokėjimai	(2)		20	20			**40**
Biudžeto eilutė 01 03 06 – Garantijų fondo atidėjiniai	Įsipareigojimai	(1a)				3,6	1,8	**5,4**
	Mokėjimai	(2a)				3,6	1,8	**5,4**
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų rinkinio lėšų[23] (veiklos vertinimas ir *ex post* vertinimas)								
Biudžeto eilutė 01 03 02 – Makrofinansinė parama	Įsipareigojimai	(3)					0,15	**0,15**
	Mokėjimai	(3a)	0,06				0,15	**0,21**
IŠ VISO asignavimų Ekonomikos ir finansų reikalų GD	Įsipareigojimai	=1+1a +3		40		3,6	1,95	**45,55**
	Mokėjimai	=2+2a +3	0,06	20	20	3,6	1,95	**45,61**

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	(4)		40		3,6	1,8	**45,4**
	Mokėjimai	(5)		20	20	3,6	1,8	**45,4**
IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų rinkinio lėšų		(6)	0,06				0,15	**0,21**

IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **4 IŠLAIDŲ KATEGRIJĄ**	Įsipareigojimai	=4+ 6		40		3,6	1,95	**45,55**
	Mokėjimai	=5+ 6	0,06	20	20	3,6	1,95	**45,61**

[22] Pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

[23] Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Jei pasiūlymas (iniciatyva) daro poveikį kelioms išlaidų kategorijoms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	**5**	Administracinės išlaidos

		2016 metai	**2017** metai	**2018** metai	**2019** metai	**2020** metai	**IŠ VISO**
Ekonomikos ir finansų reikalų GD							
• Žmogiškieji ištekliai		0,034	0,044	0,022	0,011	0,011	**0,122**
• Kitos administracinės išlaidos		0,010	0,020	0,010			**0,040**
IŠ VISO Ekonomikos ir finansų reikalų GD	Asignavimai	0,044	0,064	0,032	0,011	0,011	**0,162**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ**	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,044	0,064	0,032	0,011	0,011	**0,162**

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2016 metai	**2017** metai [24]	**2018** metai	**2019** metai	**2020** metai	**IŠ VISO**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos **1–5 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS**	Įsipareigojimai	0,044	40,064	0,032	3,611	1,961	**45,712**
	Mokėjimai	0,104	20,064	20,032	3,611	1,961	**45,772**

[24] Pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Nurodyti tikslus ir rezultatus ⇩		**2016** metai		**2017** metai		**2018** metai		**2019** metai		**2020** metai		**IŠ VISO**	
	Rūšis[25]	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Skaičius	Sąnaudos	Bendras skaičius	Iš viso sąnaudų
1 KONKRETUS TIKSLAS[26]													
- 1 rezultatas	Dotacijų išmokėjimas			3	40							3	40
- 2 rezultatas	Garantijų fondo atidėjiniai							1	3,6	1	1,8	2	5,4
- 3 rezultatas	*Ex post* vertinimas									1	0,15	1	0,15
1 konkretaus tikslo tarpinė suma				3	40			1	3,6	2	1,95	6	45,55
IŠ VISO SĄNAUDŲ				3	40			1	3,6	2	1,95	6	45,55

25 Rezultatai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

26 Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)...“

3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams

3.2.3.1. Santrauka

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai nenaudojami

X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2016 metai	**2017** metai[27]	**2018** metai	**2019** metai	**2020** metai		**IŠ VISO**
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA							
Žmogiškieji ištekliai	0,034	0,044	0,022	0,011	0,011		**0,122**
Kitos administracinės išlaidos	0,010	0,020	0,010				**0,040**
Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,044	0,064	0,032	0,011	0,011		**0,162**
Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ[28]							
Žmogiškieji ištekliai							
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos							
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ							

IŠ VISO	0,044	0,064	0,032	0,011	0,011		**0,162**

[27] Pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

[28] Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Administracinių asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų priemonei valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.3.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

	2016 metai	**2017** metai	**2018** metai	**2019** metai	**2020** metai		
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
01 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	0,25	0,32	0,16	0,08	0,08		
XX 01 01 02 (Delegacijos)							
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
•Išorės darbuotojai (etatų vienetais)[29]							
XX 01 02 01 (CA, INT, SNE finansuojami iš bendrojo biudžeto)							
XX 01 02 02 (CA, INT, JED, LA ir SNE delegacijose)							
XX 01 04 **yy**[30] - būstinėje							
XX 01 04 **yy**[30] - delegacijose							
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)							
10 01 05 02 (CA, SNE, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)							
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)							
IŠ VISO	0,25	0,32	0,16	0,08	0,08		

XX yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Reikalingų darbuotojų išlaidos apskaičiuojamos remiantis 30 proc. AD5–AD12 lygio pareigūno metinėmis išlaidomis.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Skyrių vadovų užduotys: prižiūrėti ir valdyti operaciją, susitarti dėl paskolos susitarimo peržiūros ataskaitų, vadovauti komandiruotėms ir vertinti vykdant sąlygas padarytą pažangą. Darbuotojų užduotys: parengti susitarimo memorandumą, palaikyti ryšius su valdžios institucijomis ir tarptautinėmis finansų įstaigomis, palaikyti ryšius su išorės ekspertais dėl veiklos *ex post* ir

[29] CA – sutartininkas („Contract Agent“); LA – vietinis darbuotojas („Local Agent“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“); INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Jeune Expert en Délégation“).

[30] Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

	kitokio vertinimo, vykti į tikrinimo komandiruotes, rengti Komisijos tarnybų ataskaitas ir Komisijos procedūras, susijusias su paramos administravimu.
Išorės darbuotojai	Nėra duomenų.

3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

X Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.

3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai

X Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

X Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms.